

LIETUVOS
BANKŲ
ASOCIACIJA

Laikinas kredito įsipareigojimų moratoriumas fiziniams asmenims

2020 m. balandžio 17 d.

Moratoriumo rengimo kontekstas

Šių metų balandžio 2 dieną Europos bankininkystės institucija (European Banking Authority) paskelbė gaires (toliau – Gairės) dėl paskolų gražinimo COVID-19 krizė kontekste¹). Remiantis šiomis gairėmis, Lietuvos bankų asociacija suformavo darbo grupę, kuri suderintų privataus kredito įstaigų sektoriaus moratoriumo kriterijus. Šis privatus moratoriumas (toliau – Moratoriumas) yra grindžiamas Europos bankininkystės institucijos (EBI) gairėmis EBA/GL/2020/02.

Lietuvos bankų asociacija apie šį procesą informavo Lietuvos banką bei Lietuvos banko Priežiūros tarnybą, kuri savo ruožtu derino Moratoriumo rengimą su Konkurencijos taryba. Aptariant Moratoriumo kriterijus, darbo grupė nesikeitė informacija, kuri galėtų būti klasifikuojama kaip kredito įstaigos ar verslo paslaptis, kuri gali būti vertinama, kaip jautri ir privilegijuota informacija. Diskusijos buvo paremtos Gairėmis ir atsižvelgė į valstybės taikomų priemonių visumą, bei ekonominį COVID-19 poveikį skirtingiems ekonomikos sektoriams.

Pasirašiusių kredito įstaigų ir Lietuvos banko nuomone, šis Moratoriumas yra objektyviai būtinas siekiant sumažinti COVID-19 pandemijos neigiamą poveikį Lietuvos namų ūkiams ir neviršija to, kas yra griežtai būtina siekiant jo tikslų bei aukščiau nurodytų problemų sprendimo.

Konkurencijos taryba patvirtino, kad tokio Moratoriumo rengimas ir derinimas neprieštarauja konkurenciją reglamentuojantiems teisės aktams, jei diskusijų metu nėra keičiamasi jautria informacija. Darbo grupės nariai supažindinti su Konkurencijos tarybos komentaru ir įsipareigoja laikytis nurodytų reikalavimų ir rekomendacijų.

Moratoriumą skelbiančios kredito įstaigos

Šį Moratoriumą skelbia „Danske Bank A/S“ Lietuvos filialas, Lietuvos centrinė kredito unija ir jos finansinė grupė, „Luminor Bank AS“ Lietuvos skyrius, UAB Medicinos bankas, AB SEB bankas, „Swedbank“ AB, AB „Šiaulių bankas“.

Šiam Moratoriumui pilna apimtimi pritaria Lietuvos bankas.

Šis Moratoriumas yra atviras, prie jo galiojančiomis sąlygomis gali prisijungti visi Lietuvos kredito rinkos dalyviai, teikiantys su nekilnojamu turtu susijusius kreditus, vartojimo paskolas bei lizingo paslaugas fiziniams asmenims.

Moratoriumo galiojimas

Šis Moratoriumas savo esme yra laikinas. Moratoriumas įsigalioja nuo jo paskelbimo dienos ir galioja iki 2020 m. liepos mėn. 1 dienos.

Bendrieji principai

- Kredito įstaigos, prisijungusios prie šio Moratoriumo, įsipareigoja keisti savo klientams – fiziniams asmenims išduotų su nekilnojamu turtu susijusių kreditų, vartojimo kreditų bei lizingo (toliau kartu vadinama – paskolos) gražinimo grafikus pagal šio Moratoriumo sąlygas, atidedant paskolų gražinimo įmokas Moratoriume numatytam laikotarpiui.

¹ <https://eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria-loan-repayments-applied-light-covid-19-crisis>

- Atidedant paskolos gražinimo mokėjimus pagal šio Moratoriumo sąlygas, jokios kitos paskolos sutarties sąlygos nebus keičiamos. Moratoriumas nustatytam laikotarpiui atideda paskolos gražinimo mokėjimus, klientui toliau mokant palūkanas ir/ar kitus periodinius mokesčius. Moratoriumas nedaro jokios įtakos kitoms paskolos sutarties sąlygoms, išskyrus atvejus, kai palūkanų normos koregavimas gali būti taikomas pagal EBI Gairių EBA/GL/2020/02 Preambulės 24 punktą.
- Moratoriumas netaikomas, jei kredito įstaiga daro išvadą, kad Moratoriumo taikymas ekonomiškai nepateisinamas, t.y., jei kliento finansiniai sunkumai egzistavo jau iki 2020 m. kovo 16 d. ir yra neįveikiami (mažai tikėtina tinkamų kliento finansinių įsipareigojimų vykdymo galimybė).
- Šis Moratoriumas taip pat taikomas paskolų gražinimo atidėjimams, kuriuos kredito įstaiga suteikė klientams individualiais sprendimais po 2020 m. kovo 15 d. iki įsigaliojant šiam Moratoriumui, jei pritaikyti paskolų gražinimo atidėjimai atitinka šio Moratoriumo sąlygas.
- Moratoriumą paskelbusios įstaigos įsipareigoja teikti priežiūros institucijai EBI Gairių EBA/GL/2020/02 17 punkte nurodytą informaciją su ja suderinta forma ir terminais.

Sąlygos fiziniams asmenims

Pagrindiniai kriterijai

- Moratoriumas skelbiamas dėl COVID-19 pandemijos ir skirtas spręsti dėl šios priežasties atsiradusias kliento finansinės būklės pablogėjimo situacijas.
- Klientas, kuriam taikomi atidėjimai pagal šį Moratoriumą turi atitikti šiuos kriterijus:
 - (i) neturėti reikšmingų (daugiau nei 30 dienų) įsipareigojimų vykdymo vėlavimų per pastaruosius vienerius metus iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbto karantino dėl COVID-19;
 - (ii) nebūti pripažintas nemokiu, jam neiškelta bankroto byla;
 - (iii) nurodyti dėl COVID-19 pandemijos atsiradusią finansinės būklės pablogėjimo priežastį (darbo netekimas, pajamų sumažėjimas ar kita).
- Moratoriumo metu klientas moka paskolos sutartyje numatytas palūkanas ir/ar kitus periodinius mokesčius.

Paskolų gražinimo atidėjimo pagal šį Moratoriumą terminai:

Su nekilnojamu turtu susiję kreditai:

- Atidėjimo laikotarpis – iki 12 mėn. paskolos gražinimams (šalių susitarimu, paskolos gražinimo terminas gali būti pratęstas paskolos gražinimo atidėjimo laikotarpiui).

Vartojimo kreditai:

- Atidėjimo laikotarpis siūlomas iki 6 mėn. paskolos gražinimams (šalių susitarimu, paskolos gražinimo terminas gali būti pratęstas paskolos gražinimo atidėjimo laikotarpiui).

Lizingas:

- Atidėjimo laikotarpis siūlomas iki 6 mėn. lizingo vertės dengimams (šalių susitarimu, lizingo įmokų mokėjimų grafikas gali būti pratęstas lizingo vertės dengimų atidėjimo laikotarpiui).